

[Helle Degn]

ske undersøgelser fra en enkelt klasse eller et par klasser. At det skal danne udgangspunkt for et partis politiske holdning og altså her udgangspunkt for en debat om, hvordan folkeskolen i det hele taget fungerer, chokerer mig ærlig talt.

Hvad angår den redegørelse, vi har modtaget, vil jeg sige, at skoletræthed jo ikke er noget nyt problem: lige så lang tid som der har eksisteret skole, har der været elever, der følte ligegyldighed eller direkte ubehag ved at gå i skole, og som ikke har fået et rimeligt udbytte af undervisningen i forhold til deres muligheder.

Men glædeligvis har forholdene gradvis ændret sig meget i folkeskolen igennem den sidste generation. I dag er det nemlig elevens totale situation, som folkeskolen beskæftiger sig med. Jeg tror, der er mange fra den tidligere generation af skolegængere, som glæder sig over, at den enkelte elev nu ikke får lov til at sidde passivt betragende på bageste række.

Uddannelsesrådet for grundskolen har afgivet en redegørelse om skoletræthed og skoleinteresse. Den giver sig ikke ud for at være et forskningsresultat, men giver sig udtrykkeligt ud for at være et debatoplæg.

Jeg synes, det er vigtigt først at understrege, hvad formålet med hele redegørelsen er. Det er for det første at styrke grundlaget for en kvalificeret debat, for det andet at afdække begrebet skoletræthed i flere af dets nuancer og facetter og for det tredje at fremsætte nogle mulige løsningsforslag.

På den socialdemokratiske gruppes vegne skal jeg give udtryk for, at vi synes, det er et godt debatoplæg. Det lever op til målet: at forsøge at skabe grundlaget for en lidt mere nuanceret debat om elevernes skoleoplevelse. Debatoplægget anviser mange alternativer til undervisningen i de ældste klasser, som ligger inden for rammerne af lovgivningen.

I debatten om disciplinkrisen – eller nu skoletrætheden – oplever jeg det sådan, at mange søger en enkelt hovedårsag til disse eventuelle problemer. Det er min opfattelse, at dette bl. a. også i pressen fører debatten på vildspor. Der er for mig mange årsager eller et helt sæt af sammenhænge og udgangspunkter, der alle kan være lige relevante, men som ikke kan adskilles fra hinanden, når man skal vurdere disse problemer.

Det første udgangspunkt for kritikken mod skolen kan have været en samfundsorienteret problemstilling, hvor den rolle, som vi overhovedet tildeler vore børn at spille, er alt for begrænset og derfor skaber en lang række modsætninger og problemer for vore børn og unge.

Det andet udgangspunkt for en kritik af skolen kan findes i hjemmet, hvor det er problemerne i hjemmet, som er udgangspunktet. Her oplever vore børn konflikter, som i mange situationer også føres videre til skolen, og som skolen så i den offentlige debat bebrejdes for ikke at gå ind og løse fuldstændigt.

For det tredje tager kritikken udgangspunkt i selve skolen. Det søges godtgjort med argumenter, at det er selve skolen, altså skolelovgivningen og de fysiske rammer, som skolen har, som er udgangspunkt for nogle argumenter og en kritik imod folkeskolen.

For det fjerde er udgangspunktet ofte, at eleverne ikke selv er i stand til at bære det ansvar, udvise den selvjustits, som også er en del af den moderne folkeskole. Mange giver udtryk for, at eleverne i høj grad selv har et ansvar for skoletrætheden.

Et femte udgangspunkt for kritikken søges i den måde, vi har organiseret samarbejdet mellem forældre og elever på. Der er mange, der tager deres udgangspunkt i, at dette samarbejde kører for dårligt, og at det er en af årsagerne til, at eleverne bliver trætte og opgiver og mister deres skoleinteresse.

Alle disse elementer skal efter vores opfattelse med i billedet, når en rimelig debat skal afspejles, og når vi skal indkredse et eventuelt skoletræthedsproblem. Disciplinkrise blev for mig at se dramatiseret for at trække hele det politiske beslutningsgrundlag til højre, og jeg har en mistanke om, at også denne nok så væsentlige debat om elevernes oplevelse af skolen kan misbruges og for nogle også bliver misbrugt med det samme formål. I stedet for reelt at forsøge at afdække problemerne afsporer man således debatten.

Man kan nemlig, som det ganske rigtigt også siges i rapporten fra grundskolerådet, være med til at sætte gode cirkler i gang, og man kan være med til med sit indlæg i debatten at sætte onde cirkler i gang. Lærerne føler nogle gange på baggrund af den avisoverskriftshetz, der bliver kørt mod folkeskolen, at de må opgive. Eleverne føler det, når